

Skansbergets framtid

Angår Skansberget oss göteborgare?

Ja, i allra högsta grad menar många, däribland föreningen **Rädda Skansberget!(RS!)**. Det finns både historiska skäl och "gröna" skäl till detta.

Det historiska skälet är naturligtvis knutet till fästningen Skansen Kronan som är ett statligt byggnadsminne sedan 1935 och tillhör det nationella kulturarvet. Skansen Kronan är också en av Göteborgs äldsta byggnader och utgör tillsammans med Skansberget ett riktmärke som syns över stora delar av staden. Uppifrån berget har man en fantastisk utsikt åt alla väderstreck. Det är ingen överdrift att säga att Skansberget med Skansen Kronan är en av Göteborgs främsta ikoner som alltid är med i Göteborgs skyline när staden ska framhålla sina sevärdheter. Skansbergets unika läge i staden, historiska miljö och det omväxlande grönområdet gör att det är en turistmagnet året runt.

Det gröna skälet är knutet till Skansbergets betydelse för rekreation och vikten av grönområden för människors hälsa. Stadsdelarna runt Skansberget är bland de mest tätbebyggda i Göteborg vilket gör grönområdet ännu mer betydelsefullt för göteborgare såväl som för besökare utifrån. Området har en påfallande artrikedom, ovanlig för så centralt belägna grönområden.

Berget är en oas för daghem, skolor och människor som vill njuta av grönskan och den storslagna utsikten med en utflyktskorg eller lunchlåda. En odlarförening har odlingslotter på terrasserna där man kan iaktta årstidernas växlingar. Hundägarna träffas för att rasta sina hundar i en hundrastgård. Många äldre i närområdet har svårt att ta sig till något annat grönområde och för mindre barn är avståndet till exempelvis Slottsskogen allt för stort för att de skall kunna göra utflykter dit under skoldagen.

Under slutet av 1800-talet byggdes, på grund av den stora bostadsbristen, ett tiotal landshövdingehus på berget men dessa hus revs redan på 1960-talet.

Landshövdingehuset och deras placering på Skansberget var en omdiskuterad fråga. Redan 1912 när *Charles Felix Lindbergs* donationsfond delades ut var ambitionen att avlägsna all bebyggelse från berget och förvandla hela Skansberget till ett parkområde. Att lösa in och riva landshövdingehuset lät sig dock inte göras av ekonomiska skäl och pga. bostadsbristen.

Till Göteborgs 300-årsjubileum 1923 skrev den kände göteborgsförfattaren C.R.A. Fredberg: *”Skada bara, att Risåsbergets södra sida mot Slottsskogen rent estetiskt sett, förstörts. Här klättrar de ledsamma landshövdingehuset upp mot åsens sluttning, skymma Skansen nedifrån och förstöra utsikten uppfifrån...”*.

Även om man inte delar uppfattningen att landshövdingehuset var ”ledsamma” så pekar Fredberg på de krav man bör ställa på Skansen Kronans omgivning av kulturhistoriska skäl. Husen var helt enkelt, som Fredberg påpekade, felplacerade!

Från landshövdingehusens tid finns trädgårdsrester som äppelträd, körsbärsträd, syrener, hagtornsbuskar och fläderträd kvar. De ger en trädgårdskänsla under vår och sommar åt mängder av människor. Hundraåriga kastanjer och ekar finns kvar på terrasserna.

Den södra delen av berget som ägs och förvaltas av kommunen har försumrats under många år. Nu ska Park- och Naturförvaltningen genomföra en upprustning av gångvägar och belysning och en gallring av området. Men **RS!** vill också bevara den vildvuxna och lite äventyrliga charm som delar av berget har, skapa en ruinpark, utegym, sittplatser med

bänkar och bord, utnyttja det kuperade berget som naturliga sittplatser och anlägga en gångväg som är tillgänglig och går runt hela berget.

Att bygga hus på berget skulle allvarligt förminska bergets roller, både dess gröna roll som rekreationsområde och dess historiska roll som ett viktigt dokument från Sveriges stormaktstid. I båda dessa sina roller har ju berget stor betydelse både för oss göteborgare och för turister som bör lockas till berget och vars väg dit bör förenklas genom en bättre skyltning och genom att vägar och stigar fortlöpande hålls i gott skick.

Statens fastighetsverk (SFV) har i ett förslag till Vårdplan angett hur man tänkt sig att förtydliga och restaurera fästningens utseende. Dessutom skrev SFV tillsammans med Göteborgs förvaltningar och Higab 2018 under en gemensam utvecklingsplan, **Den befästa staden Göteborg**. Planen innefattar tio stycken historiska miljöer från 1600-talet, däribland Skansen Kronan. Tanken är att man inför Göteborgs 400-årsjubileum samverkar "För att säkerställa att dessa historiska miljöer bevaras, underhålls och tillvaratas på ett hållbart sätt samt stärks som besöksmål och mötesplatser...".

RS! föreslår att man genomför det förslag som Göteborgs kommun var helt överens om 1990-1993. Nämligen att ändra detaljplanen så att det blir en sammanhängande park över hela Skansberget. Förslaget skrevs under av drygt 10 000 göteborgare och intresserade människor ute i landet hösten 2004! Resultatet med namnlistor lämnades sedan in till Stadsbyggnadskontoret och Byggnadsnämnden. Detta var i princip ett göteborgsförslag, även om begreppet inte fanns vid den tiden!

En sådan detaljplan skulle öka tillgängligheten och innebära att Skansberget och Skansen Kronan blev en ännu mer framträdande och attraktiv Göteborgssymbol. Den skulle vara något att vara stolt över som ett av kommunens bidrag till Göteborgs stads jubileum 2021!

Sammanfattning i maj 2019 av föreningens grundläggande tankar